



۲۰۲۲ / ۵ / ۱۱

کانديد اکادميسين سيستاني

اناردره

اناردره، نام یک ولسوالی سرسبز و خرم واقع در شمال غرب شهر فراه است. و چون محصول عمده و مشهور آن انار است، به اناره دره مشهور شده است. رود هاروت پس از عبور از اسفزار و ادرسکن، از جنوب اناره دره میگذرد و سبب سرسبزی باغات اناره دره میگردد.

در تاریخ سیستان، تالیف در سال ۴۴۷ هجری، سه بار از انار دره بصورت «سردره» و «سردره»



هندقانان» یاد شده (صفحات ۲۸، ۲۰۷ و ۳۶۹) که اشتباه ضبط شده است. "سردره" را میتوان "اناردره" بدانیم، زیرا که با اختلاف در رسم الخط عربی و فارسی میتوان آنرا به اشکال مختلف نوشت و خواند. و اما در مورد "هندقانان" باید بگویم که صورت درست این کلمه باید "افغانان" باشد، زیرا این کلمه بلحاظ تعداد حروف و تلفظ با کلمه دیگری مطابقت ندارد و بصورت ترکیب «سردره» هندقانان» [اناردره افغانان] میشود. چنین نامهای در جاهای دیگر افغانستان نیز بکار رفته اند، مثل: ده افغانان کابل و یا قلعه هندوان در بلخ. این کار برد نشان میدهد که تا قبل از این نام گذاری

افغانان [پشتونها] در این نواحی زندگی نمیکرده اند. این حدس ما را مطالعات بشرشناسی داکتر زیار نیز تایید میکند. او در دهه ۶۰ قرن بیستم از سوی دیپارتمنت بشرشناسی فاکولته ادبیات و علوم بشری کابل برای مطالعات بشرشناسی مردم اناردره موظف شده بود و او بعد از رفتن به انار دره و گفتگوی با بزرگان اناردره، نتیجه مطالعات خود را در مجله ادب همان زمان به نشر رساند و برای من نیز شخصاً متذکر گردید که مردم اناردره اصلاً از پشتونهای یوسفزائی استند که چگونگی آمدن خود را به این دره بخاطر ندارند. و افزود که «باشندگان اناردره اصلن از پشتونهای یوسفزائی اند، و اکنون هم باهمدیگر خود به زبان پشتوسخن میگویند.» و چون سروکارشان در شهرهای فراه و هرات و نیمروز بیشتر با فارسی زبانان است، بنابراین فارسی را به لهجه شبیه لهجه هراتیان صحبت میکنند.

مردم اناردره چون در دره کوهستانی و سرد تراز سایر نواحی فراه زندگی میکنند، از لحاظ رنگ پوست و چهره و لهجه گفتار خود از سایر باشندگان فراه و نیمروز فرق دارند. اینها دارای جلد روشن و لطیف و چهره جذاب و بینی های بلند و چشمان سیاه و نافذ میباشند و از لحاظ هوش و ذکاوت خود خیلی هوشیار و زرنکتر نسبت به سایر باشندگان فراه و نیمروز استند. ایشان علاقه مفراطی به کار و شغل تجارت دارند. این مردم دارای تحرک خستگی ناپذیر کار و تفکر اقتصادی استند و خود را در چارچوب چنان نظم و دسپلینی قراردادده اند که گدا و فقیر و بیسواد در میان آنها وجود ندارد. سه خصوصیت عمده مردم انار دره را از مردم سایر محلات کشور برتری بخشیده است:

د پائو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خير و لولئ

- ۱- درانار دره کسی بیسواد نیست،
۲- درانار دره کسی گدا و فقیر نیست، چون کسی بیکار نیست.
۳- در انار دره هیچکسی از کسی غیبت نمیکند چون همه از همدیگر خودحمایت میکنند.
فردوسی هزار سال پیش گفته بود که :

زبان را مگردان به عیب کسان
که خود عیب داری و مردم زبان
کودکان اناردره وقتی بسن هفت سالگی میرسند و آماده رفتن به مکتب میشوند، همگی باسواداند، زیرا درخانه از مادران خود که مادران باسوادی اند قرأت قرآن و مناسک نماز و خواندن و نوشتن را یاد میگیرند و معلم در تدریس اطفال کدام مشکلی ندارد.

مردم اناردره مردم منتشبت و فعال در عرصه تجارت اند، میتوان گفت نبض تجارت در شهرهای فراه، هرات و نیمروز و هلمند و قندهار در دست تجار اناردرگی است. اینها در سایر شهرهای افغانستان و حتی در کشورهای حوزه خلیج نیز در تجارت دست بالایی دارند. تمام مردم اناره دره در افغانستان و خارج از افغانستان دارای اتحادیه ها و انجمن های شغلی و فرهنگی اند و از طریق این انجمن ها و گروه های آنها از وضعیت اقتصادی و اجتماعی و تشبثات صنعتی همدیگر با خبر میشوند و اگر کسی مشکلی داشته باشد، دیگران فوری به رفع آن مشکل می پردازند.

بقول محمدنذیر حقیق، در ولسوالی انادره ۴ شورا فعال است: شورای اناردره، شورای هرات، شورای نیمروز و شورای کابل که تمام مناسبت های غم و شادی را پیش میبرد و هرشورا هم بخش فرهنگی دارد و در ضمن نهاد انادره است که از تمام متمولین انادره پول جمع میکند و به فقرا اناردره در اناردره، هرات، نیمروز، کابل، قندهار، بادغیس و غیره نقدی و جنسی از جانب رضا کاران توزیع میشود تا اناردره بی فقیر به کدام کسی دیگر مراجعه نکند

اناردره گیاه در هرات، کابل، نیمروز، و قندهار قبرستان های اعمار شده دارد و حتی در ولایات موصوف امبولانس ها جهت انتقال جنازه دارد که همه از جانب متمولین اناردره فراهم شده. در عید ها و نوروز هم در هرات کابل نیمروز قندهار حتی مزار شریف در یک هتل روز اول عید جمع میشوند و یکدیگر را ملاقات میکند البته با صرف غذا که از جانب شورا های ولایتی فراهم میشود و صندوق نهاد همیشه دارای سرمایه است که مریضان نیازمند در هرات و کابل نیمروز فراه قندهار حتی در ایران و پاکستان و هند را تداوی میکند و همچنان برای طبقه نیازمند در اناردره فراه نیمروز هرات کابل عروسی های دسته جمعی و با هزینه فراهم میشود و نهاد و رضا کاران و شورا های ولایتی در زمینه امکانات را فراهم میکند. (اطلاعات شورا ها از جانب آقای حقیق، ارسال شده)

یکی از روستاهای معروف اناردره، روستای زهکن است. در این روستا نیز هیچکسی بیسواد نیست و مردم آن شم اقتصادی خوبی دارند و افراد تجارت پیشه زیادی که یکی از انجمله برادران حکیم زهکنی است. این برادران از افغانستان تا پاکستان و تا دوبی و جرمنی نمایندگی های بزرگ تجاری دارند در حالی که یک کلمه انگلیسی نمیدانند.

اناردره از لحاظ داشتن شخصیت های سیاسی و نظامی و فرهنگی و نویسندگان و شاعران خود نیز بر سایر ولایت کشور پیش قدم است. تعداد ادیبان و نویسندگان و فرهنگیان اناردره زیاد است، ولی من نام سه تن را می برم: آقای استاد شریف بیدار و استاد غلام دستگیر پیام در نیمروز و استاد سیدآقا سعید از شعرای نامدار اناردره اند. استاد سعید در یک شعر خود نامهای همه ولسوالیها فراه چنین خوبی یاد میکند:

فراه شهر سرور و شادما نیست
فراه بر من بهشت جاودان نیست

د پانو شمیره: له ۲ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

فراهی برمن ازجان است عزیزتر
همه در کار خیر باهم تبتانیست
چو دیدم خاک حاصل خیز او را
مرا در سر هوای باغبانیست
کنار باغ پل یک دم بشینی
به از پل های خوب اصفهانیست
به شهر کهنه ماوای فریدون
نظرکن بیشتر از مصر باستانیست
عیاران و دلیران دیارم
برای خاک خود درجان فشانستیست
اناردره برو بهر تفرج
مکان سبز رنگ بوستانیست
سراسرجوی و باغ و چشمه ساراست
کوه و دامن به رنگ ارغوانیست
حقیقت مهد فرهنگ است آنجا
که تجارش به هرکشور جهانیست
قلعه گاه بهتر از شهر پشاور
خواص مردم آن خوش زبانیست
جوین و خاک سفید و شیب کوهش
به هر گوشه زغیرت صد نشانیست
به بکواه مرکز غلات کشور
همه مصروف کار کشتبانیست
گلستانش گلستان زمین است
فراه رود سنگری و پاسبانیست
عسل خواهی به ملک پرچمن رو
که جوزوگشک و خنجک رایگانیست
سعید این خاک زیبا مامن توست
چه زیبا بود و باش و زندگانیست
سید آقا سعید ۱۴۰۰/۱۲/۲۲
(شعرو تصویر برگرفته از صفحه انارستان)

د پانو شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ